

ШЕВЧЕНКОЛюбов Ярославівна
shevchenko@donnuet.edu.ua**ШЕНДРИГОРЕНКО**Марина Трохимівна
shendrigorenko@donnuet.edu.ua**ЛЯДСЬКА**Віталія Валеріївна
lyadska@donnuet.edu.ua

к.е.н., доцент кафедри, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

к.е.н., доцент кафедри, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

студентка, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

УДК 657

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ**FINANCIAL STATEMENTS OF BANKING INSTITUTIONS UNDER IFRS AS THE MAIN ELEMENT OF ACCOUNTING**DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2020.11\(1\).8](https://doi.org/10.37634/efp.2020.11(1).8)**SHEVCHENKO Liubov Yaroslavivna** – PhD in Economics, Associate Professor of department, Donetsk National University of Economics and Trade after Mykhailo Tuhun-Baranovskyi**SHENDRYHORENKO Maryna Trokhymivna** – PhD in Economics, Associate Professor of department, Donetsk National University of Economics and Trade after Mykhailo Tuhun-Baranovskyi**LIADSKA Vitaliia Valeriivna** – student, Donetsk National University of Economics and Trade after Mykhailo Tuhun-Baranovskyi

У статті розглянуто етапи підготовки, функції та сутність фінансової звітності банківських установ, а також зазначена її мета. Встановлено, що необхідною умовою операцій кожного банку є унікальна система бухгалтерського обліку. Найголовнішим показником, що характеризує діяльність банківських установ та фінансове становище, а також забезпечує інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для прийняття фінансових рішень є фінансовий звіт. Ефективне управління банком залежить від цілісності, достовірності та надійності наданої інформації. Фінансова звітність кожного банку відображає результати діяльності за звітний період. Банк повинен скласти фінансову звітність відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності та нормативних актів Національного банку України та подавати статистичну звітність про операції, ліквідність, платоспроможність, прибутковність та інформацію.

* * *

The paper consider the stage of preparation, functions and essence of the financial statements of banking institutions, as well as its purpose. It is established that a necessary condition for the operation of each bank is a unique accounting system. The most important indicator that reflects the activities of banking institutions and financial institutions, as well as information of internal and external users for financial decisions is the financial report. Effective bank management depends on the integrity, reliability and reliability of the information provided. The financial statements of each bank reflect the results of activities for the light period. The bank must prepare financial statements in accordance with the requirements of International Financial Reporting Standards and regulations of the National Bank of Ukraine and submit statistical reports on operations, liquidation, solvency, guidance and information. The effective functioning of the bank depends on various factors affecting its financial stability. All bank operations are exposed to risks, so customers, investors and their partners need certain guarantees of return on investment in banks. Especially important in modern conditions is the openness of all market participants, especially credit institutions. This is achieved by complete financial information about their activities. Notice of financial statements, which gives the participant a complete picture of financial stations, the results of its activities at the moment and in the future. Such information is easy to compare with the reporting data of foreign counterparties. The preparation of such reports should be regulated and enshrined in the legislation of Ukraine. However, now we have some discrepancies in the reporting of banks for IFRS in the requirements of the NBU and the requirements of the IFRS Committee. The paper examines the features of the financial statements, which are present banking institution, in accordance with International Financial Reporting Standards Reporting (IFRS) and requirements of the National Bank of Ukraine, differences between these requirements, as well as the benefits of the transition on IFRS for the banking sector and enterprises of Ukraine as a whole together with the problems of implementation in the Ukrainian banking system of International Financial Reporting Standards. The approach to the implementation of IFRS in banking institutions will ensure the creation of a new level of trust in potential partners, as well as attract foreign investment and loans, which will help solve national banking problems.

Ключові слова: звітність, фінансова звітність, банківські установи, бухгалтерський облік, елемент**Keywords:** reporting, financial reporting, banking institutions, accounting, element**ВСТУП**

На сьогодні в Україні банківська система є головним економічним лідером, який відіграє вирішальну роль як на внутрішньому ринку України, так і у світовій економічній системі. Велика кількість укра-

їнських банків підтримують фінансово-економічні відносини із зовнішніми партнерами, отже, особливість підготовки фінансових звітів банків відповідно МСФЗ є актуальним питанням.

Існує багато наукових досліджень відносно поняття

обліку та значення установ фінансової звітності, а саме роботи Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Костюченко. Питанням про важливість застосування МСФЗ та особливості складання звітів банківськими установами займалися такі науковці, як А.М. Герасимович, В.І. Ричаківська, Ж.К. Несторенко. Аналіз цих робіт показує, існування різних думок стосовно рекомендацій та пропозицій застосування міжнародних стандартів фінансової звітності банківськими установами відповідно до МСФЗ.

МЕТОЮ дослідження є вивчення особливостей складання та подання фінансової звітності банківськими установами за міжнародними стандартами фінансової звітності як основного елементу бухгалтерського обліку.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі дослідження використано такі методи: гносеологічний – для розкриття основних понять, пов'язаних із фінансовою звітністю, що використовуються у бухгалтерському обліку; аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, ідеалізація та узагальнення – для розвитку оцінки, бухгалтерського обліку і фінансової звітності банківських установ; систематизації та узагальнення – для вивчення перспектив підвищення інформативності бухгалтерської звітності для українських банків.

РЕЗУЛЬТАТИ

Джерелом інформації про діяльність банку є баланс та звіт про прибутки та збитки. Балансовий звіт банку – це зведений документ, який відображає узагальнені елементи пасивних та активних операцій та джерела бази капіталу банку на конкретну дату. На відміну від інших бізнес-підрозділів, баланс банку складається щодня.

Звітність як основний елемент бухгалтерського обліку є його заключною фазою. Складання фінансової звітності суворо регламентується міжнародними стандартами та чинним законодавством України. Звіти базуються на міжнародних принципах бухгалтерського обліку. До нього застосовуються ті самі вимоги бухгалтерського обліку, що входять до його складу [1].

Метою банківської фінансової звітності є надання корисної та точної інформації про фінансовий стан банку, що важливо для багатьох користувачів у прийнятті певних рішень.

Банк щодня закриває та друкує баланс, залишок на особовому рахунку, все окремо для кожної групи рахунків: баланс, довірче управління, позабалансовий баланс, термінові рахунки, депозити; журнал бухгалтерського обліку та інші бухгалтерські записи.

Ефективне функціонування банку залежить від різних факторів, що впливають на його фінансову стійкість. Усі операції банків схильні до ризиків, тому клієнти, інвестори та їхні партнери потребують певних гарантій повернення інвестицій у банки. Особливо важливим у сучасних умовах є відкритість усіх учасників ринку, особливо кредитних установ. Це досягається повною фінансовою інформацією про їх діяльність.

Обов'язковою умовою звіту є його порівнянність,

порівняння показників звітного періоду з аналогічними показниками попередніх періодів. Через це ми можемо зробити наступні висновки стосовно змін фінансового стану банку та передбачити тенденції у банківських операціях.

Фундаментальною вимогою до фінансів є надійність та реальність інформації, що надається документацією для банківських операцій, яка проводить періодичні інвентаризації, що регулюють та уточнюють наявність та вартість активів та зобов'язань банку, цінних паперів та операцій, зареєстрованих на зовнішніх рахунках [4].

Необхідною умовою аналізу операцій кожного банку є унікальна система бухгалтерського обліку. На рішення суттєво впливає бухгалтерська інформація про готівку, розрахунки, банківські цінні папери, депозитні операції, кредитні ресурси та кредитний портфель. Ефективне управління банком багато в чому залежить від цілісності, надійності та надійності інформації: бізнесу, його характеру та обсягу; наявності фінансових ресурсів та інструкцій відносно їх використання; банківські ризики.

Бухгалтерський облік ведеться банком безперервно з моменту його реєстрації як юридичної особи до його реорганізації або ліквідації. Відповідно до МСФЗ фінансова звітність вважається складеною, якщо використані всі стандарти, що діють на початок звітного періоду, за який складається фінансова звітність.

Інформація про бухгалтерський облік базується на документах, що дозволяють відстежувати рух активів від отримання до продажу чи продажу. Те саме стосується зобов'язань – від розподілу до погашення [2]. Зрештою, банк не може успішно функціонувати у конкурентному середовищі без належної системи щоденного обліку всіх своїх операцій та зобов'язань. Лише у цьому випадку адміністрація закладу постійно контролює всі аспекти своєї діяльності, а отже, й ризики, яким вона піддається. Ця інформація має надаватися швидко, якісно та повно, тобто вона повинна мати можливість відображати фінансовий стан банку.

Підхід до впровадження МСФЗ у банківських установах забезпечить створення нового рівня довіри до потенційних партнерів, а також залучення іноземних інвестицій та позик, що допоможе вирішити національні банківські проблеми [3].

Складання фінансової звітності відповідно до МСФЗ повинно бути належним чином регламентовано. Такі правила повинні включати процедури підготовки та затвердження фінансової звітності відповідно до МСФЗ, включаючи інформацію про перегрупування та коригування статей балансу та звіту про прибутки та збитки, задокументовані професійні оцінки та процедуру зберігання зазначеної документації упродовж певного періоду. часу.

Перевагами застосування банками міжнародних стандартів для складання фінансових звітів є [6]:

- 1) створення якісного та надійного звіту за єдиними правилами;
- 2) здатність приймати ефективні управлінські рішення, використовуючи надану інформацію у звітах;
- 3) здатність вивчати фінансову звітність світових аудиторських фірм;
- 4) створювати умови для залучення іноземних ін-

вестицій та позикового капіталу шляхом виходу на зовнішні ринки.

Міжнародні стандарти фінансової звітності є ефективним інструментом для прийняття рішень у діяльності банківських установ.

Нещодавні зміни у законодавстві відносно реформ бухгалтерського обліку є справжньою рушійною силою для запровадження МСФЗ в Україні. Міжнародні стандарти фінансової звітності є ефективним інструментом отримання повної та чіткої інформації для всіх користувачів про діяльність банківських установ, порівняння результатів їх діяльності для забезпечення адекватної оцінки їх потенціалу та прийняття відповідних управлінських рішень на шляху вступу України до світової економіки [5]. Ми вважаємо, що перехід до міжнародних стандартів фінансової звітності є вирішальним. Це підвищить довіру клієнтів до банків, оскільки МСФЗ робить їх прозорими та дозволяє користувачам отримувати надійну інформацію про банківську діяльність.

ВИСНОВКИ

Банківський облік у кредитних установах характеризується оперативною ефективністю та єдиною формою. Ціна виявляється у тому, що всі фінансові звіти, кредити та інші операції, які були включені в банк протягом тривалого періоду роботи, того самого дня, відображаються на спеціальних полицях у зоні аналітичного обліку та регулюється тим, як подвоїти залишок на банківському рахунку. Для всіх банків існує єдина система: ідеї, необхідні для аналізу банківської діяльності.

Облік у банках тісно пов'язаний з іншими галузями економіки. Весь зв'язок встановлюється діяльністю банків із розрахунково-касового та кредитного обслуговування підприємств, організацій та установ. Виконуються банками операції з кредитування, розрахунків і знаходять своє відображення в бухгалтерському обліку господарюючих суб'єктів. Банківські операції, які відображаються в активах банківського балансу, відображають пасиви у балансах установ та організацій і показують, скільки банківських позик було отримано. Водночас кількість установ та організацій на розрахункових, поточних рахунках відображаються в їх балансах за активом, а в балансі банку – за пасивом.

Дотримання правил забезпечує збільшення прибутку та фінансової стабільності банку. Кредитні організації повинні самостійно розробляти принципи бухгалтерського обліку відповідно до встановлених правил.

Список використаних джерел

1. Єлісеєва О.К. Нетета А.О. Особливості складання фінансової звітності банківськими установами України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2015. Вип. 11. Ч. 3. С. 147–150.
2. Фінансовий облік та фінансова звітність у банках / *Національний банк України*; За заг. ред. Г.П. Табачук, О.М. Сарахман. К.: УБС НБУ, 2007. 430 с.
3. Колісник В.Ю. Проблеми й перспективи складання фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів обліку та звітності. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/> (дата звернення 03.11.2020).
4. Литвин Н.Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ). К.: «Центр учбової літератури», 2017., 676 с.
5. Касич А.О. Проблеми впровадження МСФЗ в Україні та шляхи їх. *Облік і фінанси*. 2013. № 1(59). С. 22–27.
6. Легка С.А. Актуальні проблеми переходу українських підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування* URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/> (дата звернення 03.11.2020).

References

1. Yeliseieva O.K. Neteta A.O. Features of preparation of financial statements by banking institutions of Ukraine. *Scientific Bulletin of Kherson State University*. 2015. Issue. 11. Part 3. pp. 147–150. (in Ukrainian).
2. Financial Accounting and Financial Reporting in Banks / *National Bank of Ukraine*; For the general ed. H.P. Tabachuk, O.M. Sarakhman. Kyiv: UBS NBU, 2007. 430 p. (in Ukrainian).
3. Kolisnyk V.Yu. Problems and prospects of financial reporting in accordance with International Accounting and Reporting Standards. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/> (access date 03.11.2020). (in Ukrainian).
4. Lytvyn N. Financial accounting in banks (in the context of IFRS). Kyiv: “Center for Educational Literature”, 2017. 676 p. (in Ukrainian).
5. Kasych A.O. Problems of IFRS implementation in Ukraine and their ways. *Accounting and Finance*. 2013. № 1 (59). pp. 22–27. (in Ukrainian).
6. Lehka S.A. Actual problems of transition of Ukrainian enterprises to International standards of financial reporting. *Student Bulletin of the National University of Water Management and Environmental Sciences*. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/> (access date 03.11.2020). (in Ukrainian).